

Om kompensation for privatkopiering

Infosoc-direktivet fra 2001 forpligter EUs medlemsstater til at indføre en ordning, der kompenserer kunstnere og kulturproducenter for borgernes lovlige kopiering af musik, film og tv-udsendelser.

Kopiering kan ske på både **løse medier** (USB-sticks, DVD'ere mv.) og **indbyggede medier** (harddisk-optagere, smartphones, tablets mv.). Kompensationen for privatkopieringen skal efter direktivet omfatte begge former. Det er fastslået ved den såkaldte Padawan-dom fra 2010 fra EU-domstolen og gentaget i senere EU-domme. Ved de nationale domstole i EU-lande er dette også fastslået, fx Højesteret i Holland (erstatningssag om indbyggede medier generelt) og Højesteret i Sverige (iPhones efter EU-retten skal pålægges vederlag).

Folketinget har gennemført en ordning, der kun kompenserer for brugen af løse medier, hvorfor ordningen ikke efterlever direktivets krav. Staten har vedkendt sig dette, men har undladt at gennemføre den nødvendige lovgivning uagtet talrige henvendelser over en årrække. Derfor har bestyrelsen for Copydan KulturPlus, som repræsenterer skabende og udøvende kunstnere samt musik-, tv- og filmproducenter, nu følt sig nødsaget til at tage retlige skridt.

- Danmark er det eneste land i EU, hvor privatkopiering er tilladt, som ikke har sikret vederlag for et eneste indbygget lagringsmedie.
- Eksempelvis udgør kompensationen for en iPad Pro 64 GB i Sverige 45,50 kr., i Frankrig 94 kr. og i Tyskland 65 kr. Tilsvarende udgør kompensationen for en iPhone XS 64GB 136,50 kr. i Sverige, 112,50 kr. i Frankrig og 46,50 kr. i Tyskland.
- EU-Domstolen har fastslået, at kompensationen ikke er en skat eller afgift på teknologi, men en politisk vedtaget og fuldt berettiget betaling for indgreb i rettigheder, en kompensation til kunstnere og kulturproducenter.
- Beløbet slår ikke direkte igennem på udsalgsprisen for smartphones, tablets mv. til skade for forbrugerne. Fx fører Apple udsalgspriser, der er stort set identiske overalt i EU.
- Uanset om kompensationen af nogen påstås at være en fordyrelse af den teknologiske udvikling, vil det ikke forringe Danmarks position, idet de andre EU-lande også har indført en betaling. Til gengæld gør den manglende betaling, at de danske kunstnere og kulturproducenter stilles dårligere end i andre lande.
- EU-forpligtelsen kom i 2001, og Padawan-dommen fastslog i 2010 én gang for alle, at den danske ordning er EU-stridig. 9 år senere er der stadig ikke udsigt til, at dansk lovgivning bringes i overensstemmelse med EU-retten.
- På den baggrund finder bestyrelsen, at situationen ikke længere kan forsvares over for kunstnere og kulturproducenter, der i mange år ikke har modtaget retmæssig betaling.
- Copydan indbringer derfor sagen for domstolene med henblik på at opnå erstatning for manglende betaling i årene, der er gået. Staten stævnes samlet for over 600 mio. kr. Beløbet er beregnet objektivt på basis af udregninger på faktiske salgstal i Danmark og faktiske vederlagssatser i Sverige. Gennemsnitlige EU-satser fører ikke til et lavere niveau.
- Copydan indgiver samtidig klage til EU-Kommissionen - fordi den danske stat ikke har overholdt gældende ret og forpligtelser efter EU-retten - for at sikre, at kunstnere og kulturproducenter fremadrettet får betaling for privatkopiering efter gældende lov.